STANDARDY
OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM
W PARAFII ŚW. MARII MAGDALENY W WARSZAWIE

Dokument określający zasady i procedury ochrony dzieci oraz młodzieży przed krzywdzeniem, obowiązujący w strukturach Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Marii Magdaleny w Warszawie.

Rozdział 1
Postanowienia i definicje ogólne

§ 1

Celem Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Parafii św. Marii Magdaleny w Warszawie jest zapewnienie dzieciom i młodzieży harmonijnego rozwoju w Parafii w warunkach poczucia bezpieczeństwa, akceptacji i szacunku.

§ 2

1. Osoba kierująca Parafią wyznacza pana **Sebastiana Olejniczaka** na Koordynatora ds. ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Parafii.
2. Z Koordynatorem można skontaktować się osobiście lub pisząc e-maila pod adres: **ochronamaloletnich@parafiamariimagdaleny.pl**.

§ 3

Ilekroć w Standardach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Parafii jest mowa o:

1) **Standardach** – należy przez to rozumieć Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Parafii;

2) **Parafii** – należy przez to rozumieć **Parafię pw. św. Marii Magdaleny w Warszawie przy ul. Aleksandra Kowalskiego 31**, rozumianą jako teren i zespół budynków pod tym adresem oraz osoby w nich przebywające;

3) **Dziecku, małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 lat;

4) **Rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem;

5) **Osobie kierującej Parafią** – należy przez to rozumieć proboszcza lub administratora Parafii;

6) **Koordynatorze** – należy przez to rozumieć osobę świecką zaufania publicznego, która wraz z osobą odpowiedzialną za Parafię nadzoruje ochronę małoletnich przed krzywdzeniem w Parafii;
7) **Formatorach** – należy przez to rozumieć osoby prowadzące działalność z zakresu formacji duchowej, edukacyjnej lub wychowawczej w Parafii, które podejmują pracę z małoletnimi;
8) **Krzywdzeniu** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie lub zaniechanie na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym formatora, innego dorosłego lub innego małoletniego, a także zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie;
9) **Uszczerbku na zdrowiu** – należy przez to rozumieć uszkodzenie ciała, np. złamanie, wybicie zęba, zranienie, pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa itp.;
10) **Prokuraturze** – należy przez to rozumieć prokuraturę rejonową właściwą według miejsca zaistnienia przestępstwa;
11) **Sądzie opiekuńczym** – należy przez to rozumieć Sąd Rejonowy, Wydział Rodziny i Nieletnich właściwy z uwagi na miejsce zamieszkania dziecka;
12) **Przestępstwie** – należy przez to rozumieć w szczególności przestępstwa określone w Kodeksie karnym.

Rozdział 2
Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a formatorami w Parafii

§ 4

1. Formatorzy w ramach wykonywanej działalności z małoletnimi zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich.
2. Znajomość czynników ryzyka i umiejętne ich rozpoznawanie umożliwiają:
   a) identyfikowanie osób małoletnich, które są bardziej narażone na krzywdzenie,
   b) przerwanie stosowania przemocy wobec małoletnich.
3. Znajomość objawów krzywdzenia małoletnich i umiejętne ich rozpoznawanie umożliwia:
   a) identyfikowanie osób małoletnich, które są krzywdzone,
   b) przerwanie stosowania przemocy wobec małoletnich.

§ 5

Formatorzy monitorują dobrostan osoby małoletniej i udzielają wsparcia:

1. małoletniemu, wobec którego zaistniało podejrzenie krzywdzenia lub doszło do skrzywdzenia;
2. innym małoletnim, będącym świadkami przemocy;
3. małoletniemu, który jest podejrzany o krzywdzenie lub krzywdził innego małoletniego.

§ 6

Każdy formator:

1. docenia, szanuje i uwzględnia potrzeby małoletniego i działa w jego interesie;
2. nie stosuje żadnej z form przemocy lub agresji względem małoletniego;
3. ujawnia dane wrażliwe i inne informacje dotyczące osoby małoletniej tylko osobom uprawnionym, gdy wynika to z sytuacji małoletniego i zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych;
4. nawiązuje z osobą małoletnią relacje wynikające z charakteru wykonywanej działalności formacyjnej (nie nawiązuje relacji seksualnych ani innych o niewłaściwym charakterze, w tym: uwagi, żarty, zachowania, gesty lub udostępnianie małoletnim nieodpowiednich treści, substancji psychoaktywnych);
5. reaguje niezwłocznie, zgodnie z przyjętymi procedurami, na niewłaściwe zachowania innych wobec małoletniego.

§ 7

Zasady bezpiecznych relacji formatorów z osobami małoletnimi dostosowane są do realiów funkcjonowania Parafii i dotyczą następujących obszarów:

1. **kontakt fizyczny z małoletnim**:
   a) reagowanie na potrzeby emocjonalne, np. przytulenie się małoletniego do dorosłego; kontakty tego typu powinny mieć miejsce najlepiej w obecności osób trzecich, przestrzeniach otwartych, pomieszczeniach monitorowanych, co w razie wątpliwości służyć powinno ich obiektywizacji,

b) stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach, gdy zachowanie małoletniego nosi znamiona agresji:

- małoletni zagraża własnemu życiu lub zdrowiu,
- małoletni zagraża zdrowiu lub życiu kogoś z otoczenia,
- małoletni podejmuje próby dewastacji mienia Parafii lub miejsca pobytu organizowanego przez Parafię, i nie reaguje na polecenia słowne formatora, wówczas formator, pod którego opieką jest osoba małoletnia, może rozdzielić zwaśnionych, zatrzymać dewastację, przytrzymać w bezpieczny sposób,

c) bezpośredni kontakt fizyczny jest również uprawniony w sytuacji udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy), zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.),

d) niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona: przemocy fizycznej (np: popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie itp.) bądź seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne),

e) niedozwolone są zachowania naruszające granice cielesne i intymność (okazywanie niechcianej czułości, dotykanie stref intymnych choćby przez bieliznę lub odzież, pocałunki w usta, uściski uniemożliwiające przerwanie kontaktu, klepanie, łaskotanie, masaże, sadzanie na kolanach, kładzenie się lub spanie obok, ocieranie się, mobbing, używanie wulgaryzmów),

f) za dopuszczalne w polskim kontekście kulturowym można uznać: uścisk dłoni, delikatne objęcie/przytulenie, pocałunek w policzek, poklepanie po ramionach/plecach jako wyraz akceptacji i wsparcia, dotyk ramion, rąk czy barku jako wyraz bliskości, trzymanie za ręce podczas spaceru lub zabawy, siadanie w pobliżu małych dzieci, podnoszenie lub trzymanie na rękach dzieci do ok. 3. roku życia, branie na kolana małych dzieci za zgodą i najlepiej w obecności rodziców;

2) **komunikacja werbalna z osobą małoletnią** – nie może:

a) wzbudzać w małoletnim poczucia zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),

b) obniżać poczucia wartości,

c) upokarzać (publiczne wyszydzenie, ośmieszanie),

d) naruszać granic, nadmiernie skracać dystans ani prowadzić do nadużyć duchowo-emocjonalnych (w obszarze spowiedzi, poradnictwa itp.) służąc zaspokajaniu potrzeb emocjonalnych formatora, a nie dobru duchowemu dziecka;

3) **spotkania z małoletnimi w Parafii** – powinny odbywać się w sposób transparentny (przeszklone/uchylone drzwi, obecność osób trzecich, nieodbywanie spotkań sam na sam w warunkach odizolowanych zwłaszcza w pomieszczeniach mieszkalnych oraz nieprowadzenie spotkań po godz. 21.00). Jeśli spotkania formacyjne np. przygotowanie do bierzmowania, odbywają się w domach wybranych rodzin, również muszą być przeprowadzane w grupie, nigdy indywidualnie;

4) **równe traktowanie** – niedozwolone jest faworyzowanie, wyłączne skupianie uwagi na wybranych podopiecznych z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych, nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym, nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań, zwalnianie z wykonywania obowiązków w nieuzasadnionych sytuacjach, godzenie się lub brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową czy przyzwalanie na przemoc rówieśniczą;

5) **kontakty bezpośrednie i poprzez środki komunikacji z osobą małoletnią poza Parafią** – powinny być omówione z osobą kierującą Parafią i ściśle powiązane z wykonywaniem zadań formacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych (organizowanie przez Parafię wycieczek, wyjść, wyjazdów), niedopuszczalne jest utrzymywanie takich kontaktów celem zaspokajania przez formatora własnych potrzeb emocjonalnych lub społecznych;

6) **transport, przemieszczanie się i noclegi** – zakaz przewożenia dzieci prywatnymi samochodami bez wiedzy i zgody rodziców; organizacja transportu i noclegu powinna być uzasadniona (np. wyjazd na wycieczkę, rekolekcje, dni skupienia); opieka nad małoletnimi na wyjazdach powinna być zapewniona przez więcej niż jedną osobę;

7) **czynności higieniczno-pielęgnacyjne** – prowadzone z uszanowaniem intymności i dostosowane do stopnia samodzielności dziecka;

8) **dyscyplinowanie osoby małoletniej** – oparte na stawianiu granic. Niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie lub poniżenie oparte na wykorzystywaniu przewagi fizycznej i psychicznej. Niedopuszczalne jest stosowanie kar fizycznych czy przemocy psychicznej;

9) **inne zachowania niedozwolone** – pozostawianie bez opieki, okazywanie niechcianej czułości, epatowanie nagością, przekraczanie granic nienaruszalności cielesnej, infantylne zachowanie formatorów, nadmierne i indywidualne obdarowywanie

prezentami i inne formy faworyzowania, udostępnianie nieodpowiednich treści, proponowanie lub używanie alkoholu/środków psychoaktywnych.

Rozdział 3
Procedura podejmowania interwencji w sytuacji zaobserwowania krzywdzenia, podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego w Parafii

§ 8

1. Osoba kierująca parafią, koordynator lub formator, po samodzielnym zaobserwowaniu lub powzięciu podejrzenia krzywdzenia małoletniego w Parafii lub w ramach działalności Parafii przez formatora, innego dorosłego lub innego małoletniego, względnie po pozyskaniu takiej informacji od innych osób, niezwłocznie interweniuje i zatrzymuje krzywdzenie.
2. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia należy niezwłocznie zawiadomić odpowiednie służby ratunkowe i policję (nr 112).
3. Osoba, która zaobserwowała krzywdzenie lub powzięła informację o krzywdzeniu, niezwłocznie przekazuje ją osobie kierującej Parafią lub Koordynatorowi.
4. Osoba kierująca Parafią lub Koordynator zawiadamia rodziców małoletniego oraz sporządza Kartę interwencji (Załącznik nr 1).

§ 9

W każdym przypadku małoletni zostaje niezwłocznie otoczony opieką i wsparciem, stosownie do potrzeb oraz według możliwości Parafii.

§ 10

1. Jeżeli sprawcą krzywdzenia w Parafii jest formator, osoba kierująca Parafią niezwłocznie izoluje małoletniego od potencjalnego sprawcy, a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego zawiadamia Policję lub Prokuraturę oraz właściwe władze kościelne (Kurię Biskupią/ Delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży) celem przeprowadzenia wstępnego dochodzenia kanonicznego.
2. Jeżeli sprawcą jest osoba kierująca Parafią, osoba informująca niezwłocznie izoluje małoletniego, zawiadamia Kurię Biskupią, zaś w przypadku podejrzenia o

popełnienie przestępstwa na szkodę małoletniego zawiadamia organa ścigania (Policję lub Prokuraturę).

3. Kolejne kroki postępowania w powyższych sytuacjach leżą w kompetencjach instytucji wskazanych w ust. 1 i 2.

§ 11

1. Jeżeli sprawcą jest inny dorosły (niebędący formatorem), następuje natychmiastowa izolacja małoletniego oraz zawiadomienie przez osobę kierującą Parafią, formatora lub koordynatora Policji lub Prokuratury w przypadku podejrzenia przestępstwa.
2. Kolejne kroki postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach instytucji wskazanych w ust. 1

§ 12

1. W przypadku przemocy rówieśniczej w Parafii krzywdzenie jest natychmiast przerywane przez osobę kierującą Parafią, formatora lub inne osoby będące świadkami incydentu.
2. Za niewłaściwe uważa się następujące zachowania pomiędzy małoletnimi: krzyczenie, lekceważenie, wyśmiewanie, używanie języka nienawiści i hejtu, bicie, popychanie lub w inny sposób naruszanie nietykalności fizycznej, nagrywanie i rozpowszechnianie wizerunku bez wyraźnej zgody danej osoby, wyrażanie prześmiewczych komentarzy na temat wyglądu osoby, spożywanie alkoholu, wyrobów tytoniowych lub nielegalnych substancji oraz zachęcanie innych do ich spożycia.
3. Jeśli agresja lub niewłaściwe zachowanie mają charakter nasilony organizowane jest prze osobę kierującą Parafię lub Koordynatora spotkanie z rodzicami małoletniego dopuszczającego się krzywdzenia. Podczas spotkania zostają określone sposoby reagowania na zachowania małoletniego. Ze spotkania sporządza się notatkę/protokół.
4. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców lub znacznego nasilenia problemu osoba kierująca Parafią w porozumieniu z Koordynatorem, po ocenie sytuacji, zawiadamia się organa zewnętrzne (Policję, Sąd opiekuńczy - Wydział Rodziny i Nieletnich, Pomoc Społeczną).
5. Kolejne kroki postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach instytucji wskazanych w ust. 4.

§ 13

Parafia prowadzi działania formacyjno-duchowe w celu zapobiegania i uświadamiania niewłaściwych zachowań, przemocy i innych form krzywdzenia małoletnich.

§ 14

Parafia nie udostępnia małoletnim urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.

Rozdział 4
Monitoring Standardów

§ 15

1. Osobą odpowiedzialną za monitoring Standardów w Parafii jest osoba kierująca Parafią, działająca we współpracy z Koordynatorem.
2. Standardy podlegają weryfikacji i weryfikującemu monitoringowi co 2 lata (oraz na bieżąco w miarę potrzeb).
3. Prowadzony jest Rejestr zdarzeń krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich na podstawie Kart interwencji.
4. Osoba o której mowa w ust. 1, sporządza co 2 lata pisemne sprawozdanie z monitoringu/ewaluacji Standardów. Sprawozdanie jest przechowywane wraz z innymi dokumentami Parafii.
5. Osoba kierująca Parafią wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza je Koordynatorowi i formatorom.

Rozdział 5
Przepisy końcowe

§ 16

1. Standardy wchodzą w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Standardy zostają zamieszczone na stronie internetowej Parafii oraz udostępnione formatorom, rodzicom i małoletnim.
3. Zapisy zawarte w Standardach obowiązują wszystkich formatorów działających w Parafiii.
4. Każdy formator ma obowiązek zapoznać się ze Standardami i potwierdzić to własnoręcznym podpisem (Załącznik nr 2). Oświadczenie formatorów przechowuje się wraz z innymi dokumentami parafii.

ŹRÓDŁA PRAWA

1. Kodeks Prawa Kanonicznego;
2. Motu proprio Jana Pawła II, *Sacramentorum sanctitatis tutela* z 30.04.2001 r.;
3. Kongregacja Nauki Wiary: „Normae de gravioribus delictis": Normy «motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela» z 21.05.2010 r. oraz modyfikacje wprowadzone do tekstu «Normae de gravioribus delictis» z 15.07.2010 r.;
4. Konferencja Episkopatu Polski, Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia z 7-8.10.2014 r., wraz z nowelizacją z 6.06.2017 r.;
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny;
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego;
7. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO);
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (zastępująca dawną ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich);
9. Rozporządzenie MEN z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży;
10. Ustawa z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tzw. Ustawa Kamilka).

ZAŁĄCZNIK NR 1

Karta interwencji w ramach Standardów ochrony małoletnich w Parafii św. Marii Magdaleny w Warszawie

Czas (data, godzina) i miejsce interwencji:

Imię i nazwisko osoby dokonującej interwencji:

Funkcja w Parafii:

Imię, nazwisko i wiek osoby małoletniej, adres zamieszkania (jeśli jest dostępny):

Źródła informacji o możliwości krzywdzenia (w tym obserwacja własna) – czas, miejsce, imię i nazwisko oraz dane kontaktowe (telefon, mail) źródeł informacji:

Przyczyna interwencji (czas, miejsce, forma możliwego krzywdzenia, okoliczności towarzyszące):

Działania podjęte przez osobę dokonującą interwencji:

Data *Czytelny podpis osoby dokonującej interwencji*

ZAŁĄCZNIK NR 2

Oświadczenie formatora
w Parafii św. Marii Magdaleny w Warszawie

Warszawa, dnia .....

Imię i nazwisko:

Funkcja w Parafii:

Ja, niżej podpisany/a oświadczam, że zapoznałem/am się ze Standardami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Parafii św. Marii Magdaleny w Warszawie i zobowiązuję się do ich stosowania.

czytelny podpis